

Min hund skal UHM-testes

Du har tilmeldt din hund til UHM-test i Rottweilerklubben og har måske ikke i forvejen det store kendskab til klubbens testsystem.

Hvad skal der ske?

Hvad forventes der af mig?

Hvorfor tester vi og hvad kan jeg bruge det til?

Hvordan skal testskemaet forstås?

Er der forhold, jeg på forhånd bør være opmærksom på?

Spørgsmål som mange førstegangsdeltagere, kan tænkes at stille sig selv i tiden op til arrangementet. Spørgsmål som alle er yderst relevante, og som jeg her vil forsøge at give nogle svar og anvisninger på.

Et sådant testarrangement er naturligvis en vigtig begivenhed for både hund og fører. En begivenhed, hvor man i en eller anden forstand måles og vejes efter nogle nærmere definerede rammer. Forhold der på overfladen ligner den situation, som de fleste hundeførere kender fra brugsprøver og konkurrencer.

Alligevel er der en markant forskel.

På vore tests måler og beskriver vi hundens reaktion på forskellige påvirkninger, som hverken du eller hunden på forhånd kender fra hverdagen og derfor heller ikke har trænet på.

Derfor glem alt om sit- plads- og dækkommandoer.

Testsystemet er netop opbygget af en række forskellige og meget standardiserede testmodeller, hvor det er vigtigt, at påvirkningerne hunden udsættes for ikke i forvejen indgår i hundens erfaringsgrundlag.

Den adfærd hunden reagerer med vil af denne grund overvejende være betinget af medfødte anlæg – ikke tillærte erfaringer.

At testmodellerne er meget standardiserede har det formål, at påvirkningerne hundene udsættes for skal være ens fra hund til hund. Kun således kan man sammenligne resultaterne for på denne måde at kunne bruge dem som et vigtigt redskab både ved valg af avlspartner men også for hvalpekøbere, som gennem forældre dyrenes testresultater kan få en større sikkerhed for at det dyr de køber også opfylder de ønsker, som de stiller til den mentale side. Det mentale er nemlig præcist lige så arveligt som det fysiske.

Hvad der er godt og skidt er der vide rammer for. Klubben har i testskemaet påført en raceprofil. Profilen skal forstås som en ønskeprofil, eller med andre ord klubbens officielle bud på, hvordan vi ønsker at den perfekte rottweiler skal reagere på de forskellige testmodeller. Jeg kan oplyse, at denne rottweiler endnu ikke er født. Der vil altid være afvigelser fra idealet.

Hvad tester vi?

Helt grundlæggende tester vi egenskaber/anlæg, som alle hunde er i besiddelse af.

Letheden hvorved de udløses og styrken i egenskaberne varierer fra hund til hund og ikke mindst fra race til race. Derfor vil raceidealet (profilen) være forskellig fra race til race.

Følgende testmodeller er helt ens for UHM og MT. Derfor vil UHM-testen senere kunne sammenlignes med den udvidede mentaltest (MT):

1. Kontaktvillighed. (Hundens evne til at tage og/eller afvise kontakt til fremmede mennesker)
2. Legelyst. (Hundens evne til at engagere sig i leg samt evnen til at samarbejde)
3. Jagtlyst. (Hundens evne til at forfølge og fange et bytte)
4. Aktivitetsniveau. (Hundens evne til at fungere under passivitet, når en forventet oplevelse udebliver.)

5. Overraskelse. (Hundens første umiddelbare reaktion på en visuel overraskelse.)
6. Overraskelse(lyd). (Hundens første umiddelbare reaktion på en kraftig, langstrakt lyd)
7. Spøgelser (revirforsvar). (Hundens evne til at afvise indtrængende på dens revir)
8. Skudprøve. (Hundens følsomhed overfor skud)

Under 5, 6, og 7 beskrives også to sider af hundens nervesystem. 1. Skræk/flugt og 2. Afreaktion.

Under punkterne 1, 5 og 7 beskrives også hundens evne til at reagere med trueadfærd.

Hvad kan testen bruges til?

Ud over de allerede nævnte ting (avljudvælgelse) samt (hvalpekøb), kan man gennem viden om hundens mentale sammensætning få gode anvisninger (metodevalg) på både den almene opdragelse og på den mere specifikke træningstilrettelæggelse.

Evt. får man svar på problemer man har haft i denne henseende og vinder derved muligheden for at ændre på dette i positiv retning.

Endvidere øger testsystemet den almene viden om hundes adfærd og mentalitet.

Hundeførerens rolle under testen.

Tidligere omtalte jeg den afgørende forskel på at deltage i en test og i en brugsprøve / konkurrence. Det er vigtigt, at hunden på intet tidspunkt i testforløbet er under kommando. Dels kan det hæmme eller forhindre hundens reaktion, hvis den eksempelvis tror den er "på plads", dels kan man udløse en tillært handling ved at give kommandoer og kan derfor ikke længere entydigt skelne mellem den medfødte og den tillærte adfærd.

Vi der står for testen er godt klar over, at I som hundefører naturligvis ønsker, at det går godt, og derfor kan være nervøse.

Prøv alligevel at opføre Jer så naturligt som muligt, som når I er ude og lufte hunden og husk, at I ikke på de givne vilkår kan ændre på (hjælpe) den måde hunden oplever og dermed reagerer på testmodellerne.

Under testen vil I være i en af vore dygtige testlederes kyndige varetægt. De vil fortælle Jer om, hvad der skal ske i de forskellige momenter og hvordan I skal forholde Jer.

Slap derfor bare af og nyd oplevelsen af Jeres hunds reaktioner på testen. Ofte bliver man overrasket, når hundens reaktioner er helt anderledes end man havde forventet. Man tror, at man kender sin hund til bunds, men det er vigtigt, at abstrahere fra de dagligdags rutiner, som både du og hunden kender til. Testen består af helt nye situationer, som hunden ikke kender i forvejen, og som den kan derfor ikke hente hjælp til at løse fra sit erfaringsgrundlag.

Man skal for retfærdighedens skyld nævne, at jo ældre hunden bliver jo større erfaring, kan man forvente, den har tildraget sig.

Er der tidspunkter i hundens liv, hvor man ikke bør teste den?

Der er enkelte forhold, som kan indvirke afgørende på testresultatet. Specielt hormonelle forhold.

Er hunden eksempelvis under psykisk kønsmodning(pubertet), som normalt indtræffer i alderen fra 17-22 måneder, eller er tæver i løbetid vil der herske tvivl om hundens reaktioner.

Generelt bør de derfor ikke testes i sådanne perioder. Som sagt vil testresultatet ikke have den nødvendige troværdighed og samtidig vil en løbsk tæve kunne påvirke de efterfølgende hundes adfærd.

Løbske tæver er tilladt, men man skal oplyse Avlsråds-repræsentanten herom. Hunden vil så blive fremstillet, som den sidste på dagen.

En anden ting man skal være opmærksom på kan give et forkert billede, ar hunde, som ligger i meget intens og målrettet brugstræning i tiden op til en test. Foregår der et sådant skarpt træningsforløb med henblik på en konkurrence eller oprykning, kan den forøgede stresstil-

stand hunden automatisk vil befinde sig i, helt sikkert have indflydelse på dens måde at reagere på.

Desuden kan man forvente, at hunden qua den megen træning vil være for meget ” i hånden ” på føreren, og derfor have svært ved i alle situationer at handle selvstændigt og måske afvente en kommando.

Derfor planlæg din træning og tidspunktet for testen, således at de ikke falder sammen. Almindelig træning er OK.

Hvordan skal testskemaet forstås?

Hundens reaktioner(adfærd) iagttages og beskrives i det felt i skemaet, som passer til den adfærd hunden har udvist i de enkelte testmodeller.

Herved undgår man, at beskriverne evt. fejlfortolker en bestemt handling.

UHM-skemaet.

For UHM-testen eller Kuldfremstillingen gælder, at der her ikke er nogen minimumskrav for at bestå eller ikke bestå.

Ideen med UHM testen er, at hele kuld fremstilles og udover, at hundeføreren får en beskrivelse af sin egen hund, får opdrætteren og Avlsrådet en samlet vurdering af hele kuldets (avlseresultatet af en given kombination).

I skemaets, som for hvert enkelt testmoments vedkommende er opdelt i fem vandrette felter, er et af felterne skrevet med fremhævet (fed) skrift. Dette felt illustrerer racens ønskeprofil.

Herefter er det let at sammenligne den enkelte hunds resultat med både raceprofilen, men også med hele kuldets.

I starten kan skemaet pga. de mange felter godt virke lidt uoverskueligt, men med en lille smule øvelse giver det faktisk en god og omfattende information.

Hunden kan dog ikke godkendes, dersom den bider testleder, figuranter eller tilskuere. Hunden kan også stoppes på banen hvis den bliver påvirket af testen i en sådan grad, at det er synd for hunden at fortsætte. I dette tilfælde er testernes afgørelse indiskutabel.

Hundeføreren må dog altid selv tage sin hund af banen hvis han synes, den bliver for belastet psykisk..

Eksteriør.

Der foretages en eksteriørbeskrivelse af hundene, enten før eller efter mentalbanen.

Denne beskrivelse adskiller sig fra en almindelig udstilling ved, at der her er mere tid til den enkelte, hvorfor beskrivelsen bliver mere grundig og detaljeret, men også mere afslappet for både hund og fører.

Godt er det, at man tidligt vænner hunden til ” almindeligt eftersyn” Dommeren skal på dagen kunne se bid, tælle tænder, beskrive pelsstruktur samt for hanhundredes vedkommende kontrollere, at begge testikler er til stede.

Kuldfremstilling.

Der udføres først en eksteriørbeskrivelse af hver enkelt hund, hvorefter dommeren foretager en sammenfatning af hele kuldets, hvor både gode og mindre gode detaljer hos kuldets bliver omtalt, samt hvor ensartede eller hvor forskellige hundene i kuldets er indbyrdes.

En egentlig præmiering af de enkelte dyr foretages ikke.

Ligesom på UHM-testen får man på denne måde en samlet vurdering af en bestemt avlskombination (avlseresultat) for den eksteriørmæssige del. En vurdering, som er yderst værdifuld for den enkelte opdrætter, men som andre også kan høste erfaring af.

RIGTIG GOD FORNØJELSE - TIL BÅDE HUND OG FØRER

Benni Jørgensen.

Revideret marts 2008